

.. Autor najprodavanijih knjiga za decu ..

* Dejvid Valijams *

GORILA GERILA

TRAS-BAM
LUDA
AVANTURA

Dejvid Valijams

STROGO POVERLJIVO

GORILA GERILA

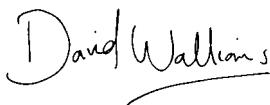

Ilustrovaо: Toni Ros

Prevod s engleskog: Nikola Petaković

Hvala Džuli i njenoj porodici što su gorilu nazvali Gertruda.
Džuli je pobedila na konkursu koji sam napravio sa Comic Relief i BBC Children in Need za davanje imena liku u ovoj knjizi. Hvala svima koji su učestvovali na konkursu.

A handwritten signature in black ink that reads "David Walliams". The signature is fluid and cursive, with "David" on top and "Walliams" below it, both ending in a flourish.

Originally published by Harper Collins Publisher under the
title Code Name Bananas

Text copyright © David Walliams 2020

Illustrations copyright © Tony Ross 2020

Cover lettering of author's name copyright © Quentin Blake 2010

David Walliams and Tony Ross assert the moral right to
be identified as the author and illustrator of this work
respectively.

© 2021 Propolis Books za srpsko izdanje

Sva prava zadržana. Preštampavanje i umnožavanje
zabranjeno u delovima i u celini.

L O N D O N

Decembar 1940 | Drugi svetski rat

STRIGO POVERLJIVO

Britanija je u žestokom ratu s nacističkom
Nemačkom duže od godinu. Vrhunac je
nemačkog blickriga¹ i nacističke bombe pljušte po
gradu. Londonci žive u strahu.
Kao i životinje u gradu, posebno one u
LONDONSKOM ZOOLOŠKOM VRTU.

Likovi u našoj avanturi su:

1 Munjevitog rata. (Op. prev.)

ERIK

Ovaj niski, stidljivi jedanaestogodišnji dečak ima velike uši i nosi naočare na kojima je jedno staklo napuklo. Nažalost, poput mnoge dece svog vremena, Erik je izgubio oba roditelja u ratu. Sad, kad je siroče, povučen je i tužan većinu vremena. Jedina stvar koja ga čini srećnim jesu posete LONDONSKOM ZOO-VRTU. Tamo je ostvario veoma posebno prijateljstvo sa krupnom, krznenom damicom. Više o njoj uskoro.

UJKA SMIT

Smit je Erikov deda-ujak i najstariji čuvar u LONDONSKOM ZOO-VRTU. U njemu je zaposlen duže nego što bilo ko pamti, uključujući i njega. Poput mnogih muškaraca, po izbijanju Prvog svetskog rata, regrutovan je u vojsku. Međutim, prvog dana na bojištima Francuske, stao je na neprijateljsku minu i izgubio obe noge. Sad Smit hoda na metalnim nogama, ali ništa ne može da ugrozi njegov borbeni duh. On bi dao sve da može da se bori protiv nacista i dokaže sebi jednom zauvek da jeste heroj.

BAKA

Erikova baka je zastrašujuć lik. Oblači se od glave do pete u crno: crne cipele, crni kaput i crni šešir. Draga starica ne ide nigde bez svoje trubice za slušanje. Ona joj služi za treskanje ljudi koji se nađu ispred nje. Kad je Erik ostao siroče, ona ga je dovela kod sebe. Koliko god je voleo, Eriku je teško da bude s njom, jer je tako stroga.

BESI

Besi je dama, veća-od-života, koja pršti od ljubavi i smeha. Radi kao doktorka u vojnoj bolnici u Londonu, gde danju i noću brine o ranjenim vojnicima. Besi i Smit su prve komšije, žive jedno do drugog u redu malenih kuća u nizu. Bomba je napravila rupu u ogradi između njihovih zadnjih dvorišta, pa Besi može da skoči da vidi Smita u svako doba dana i noći.

NINA, NADZORNIČKA ZA UZBUNJVANJE OD VAZDUŠNIH NAPADA

Nina je londonska nadzornica koja stupa u akciju kada se pojave nacistički bombarderi. Ona vodi računa da Londonci ne budu na ulicama i da odu u skloništa svaki put kada se oglase sirene za vazdušni napad. To je savršeni posao za ovo njuškalo, koje najviše od svega voli da zapoveda ljudima oko sebe.

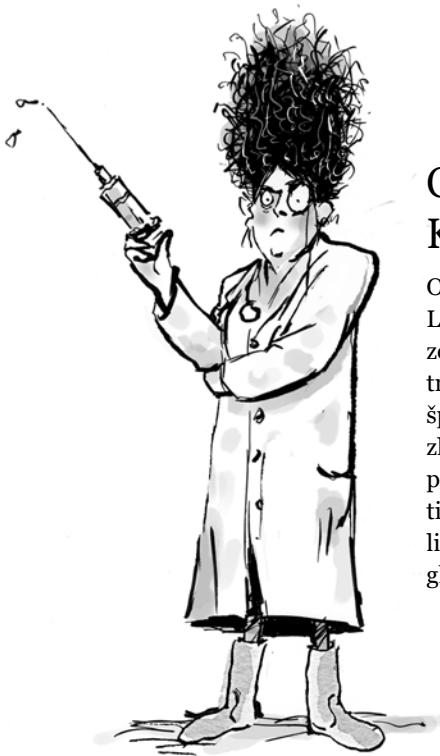

SER FREDERIK FOLIRAŽ

Uzimajući u obzir to da je generalni direktor LONDONSKOG ZOO-VRTA, mogla bi iznenaditi činjenica da Foliraž ne voli životinje. Od tih stvorenja, u svim oblicima i veličinama, on se ježi. Foliraž je u večnom strahu da će biti oslinavljen, gricnut ili, najgore od svega, popišken. Zato najviše vremena boravi skrивajući se u svojoj kancelariji, što je dalje moguće od svih tih užasnih zveri. Frederik je tako strašno otmen, da priča kao da ima šljivu u ustima.

DESETAR PENDREK

Ovaj stari ratnik iz Prvog svetskog rata sada je noćni čuvar u LONDONSKOM ZOO-VRTU. Desetar Pendrek nosi velike, guste brkove i nikada nije bez svoje limene kacige, medalja na grudima i, najvažnije od svega, bez svoje puške. Desetar Pendrek ima strogo naređenje da puca u svaku opasnu životinju koja pobegne iz zoo-vrta tokom noćnih bombardovanja.

GOSPOĐA KVRGA

Ovu visoku, široku veterinarku LONDONSKOG ZOO-VRTA zovu kad god neku životinju treba uspavati. Naoružana špricem punim otrova, zloglasna Kvrga obožava svoj posao. Što je veća životinja, tim bolje. Ona je uznemirujući lik i priča isključivo režećim glasom.

HELEN I BERTA

Ove misteriozne starije sestre bliznakinje vode napušteni motel u britanskom primorskom gradiću Bognor Ridžisu. Motel po imenu *Vidikovac* nije imao gosta već godinama. Pa šta onda te dve čudakinje rade tamo? Možda njihova glamurozna pojava krije nešto mračnije ispod površine.

KAPETAN SPIR

Spir je elegantni ali nemilosrdni komandant nacističkog U-broda (ili podmornice). Sam Firer, Adolf Hitler, zli nacistički vođa koji je zagospodario Nemačkom lično, poslao je Spira na supertajni zadatku. Ta misija odvela je ovu podmornicu do južne obale Britanije, oko koje ona vreba, spremna za napad. Ako Spir uspe u ovom zadatku, rat će doživeti dramatičan obrt i pobeda nacista postaće sigurna.

VINSTON ČERČIL

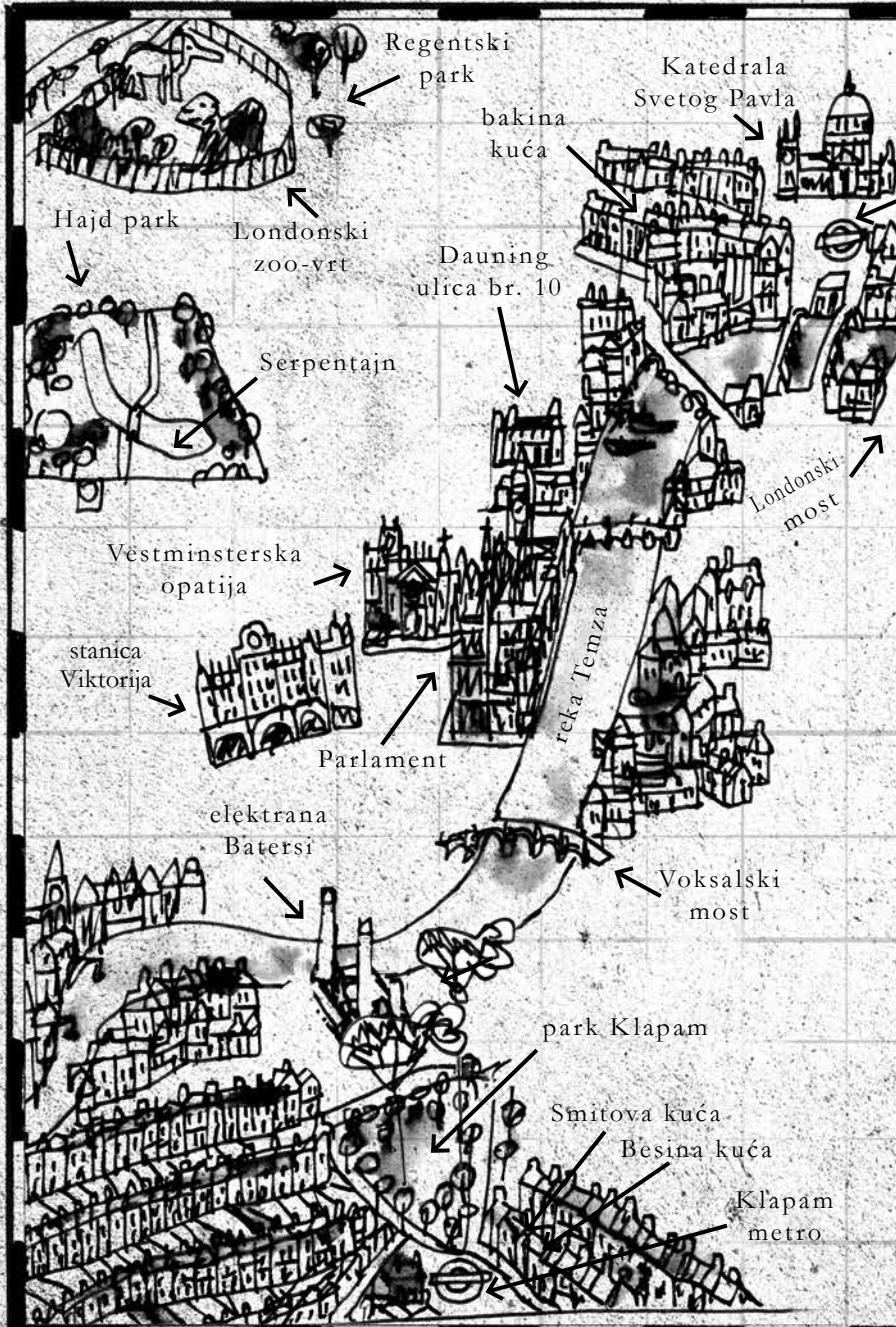
Britanski premijer je krupni, čelavi čovek, uvek besprekorno obučen u trodelno odelo, leptir-mašnu i homburg šesir. On je čoven po svojim uznemirujućim govorima, ludačkoj odlučnosti i sklonosti prema konjaku i cigarama. Mnogi ga vide kao jedinog vođu koji može odvesti Britaniju do pobeđe nad nacistima.

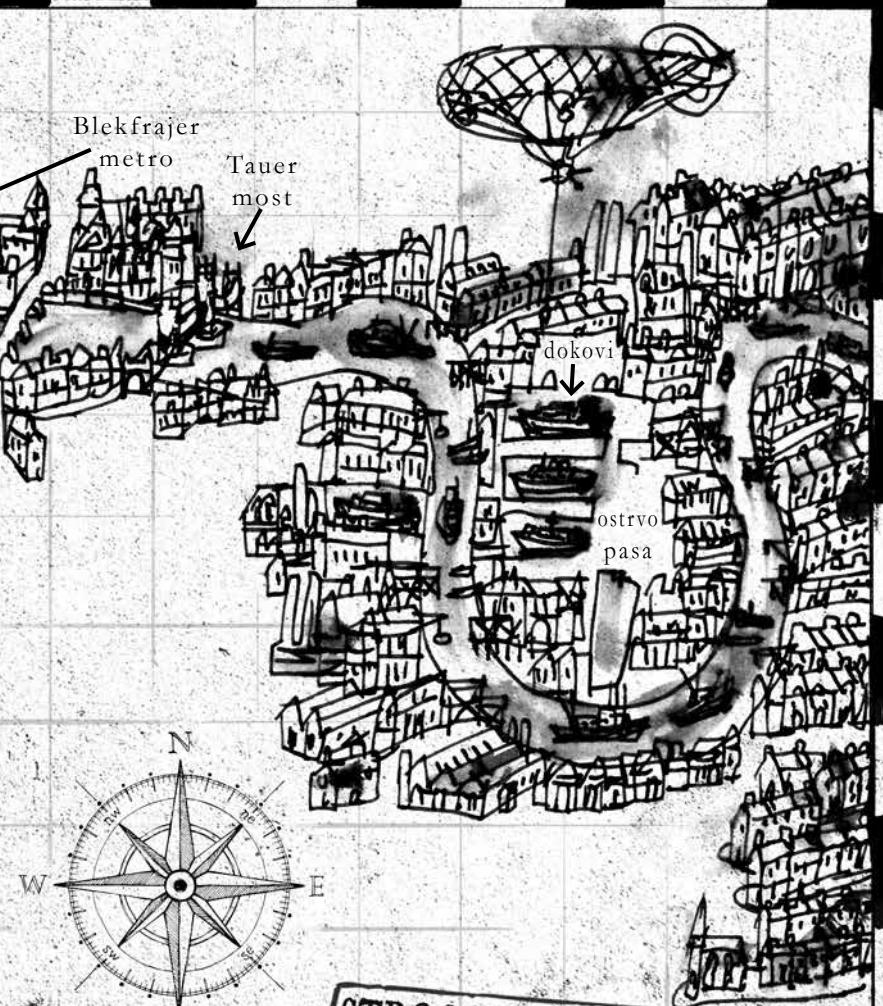
I poslednja, ali ne i najmanje važna...

GORILA GERTRUDA

Kao jedna od najstarijih životinja u LONDONSKOM ZOO-VRTU, Gertruda je bila i najpopularnija. Ona je atrakcija ovog zoo-vrta. Deca uživaju u ludorijama ove stare majmunice, jer ona voli da se šepuri pred masom, posebno da bi dobila bananu-dve. Gertruda voli da se bekelji posetiocima. S jednim detetom stvorila je posebnu vezu. S niskim, stidljivim dečakom napuklih naočara koji se odaziva na ime Erik.

STROGO POVERLJIVO

MAPA

LONDONA

MAPA

STROGO POVERJIVO

LONDONSKOG ZOO.VRTA

SKALA 50 m

Primrouz brdo

Ulica princa Alberta

Regentski kanal

nilski konji

afrički slonovi

koze

žirafe

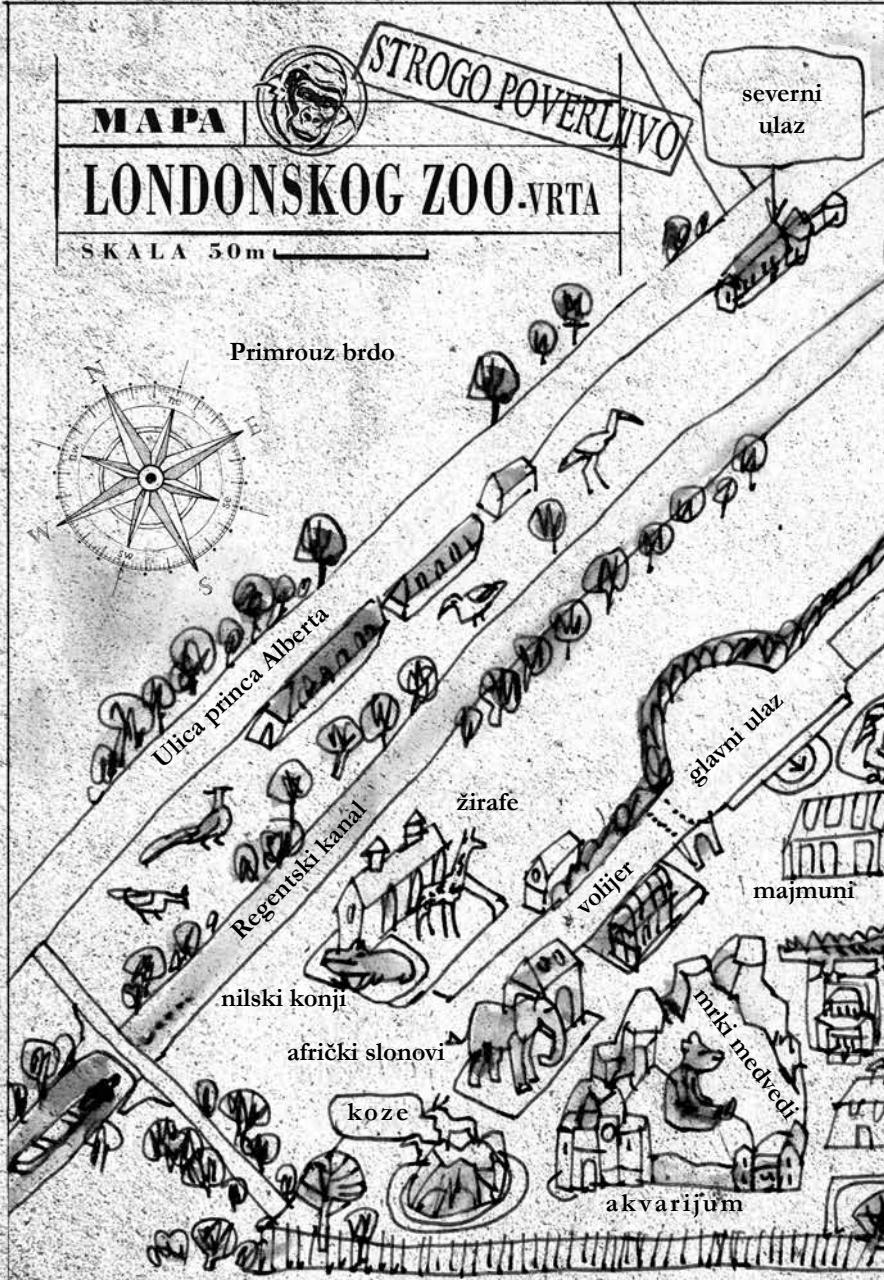
volijer

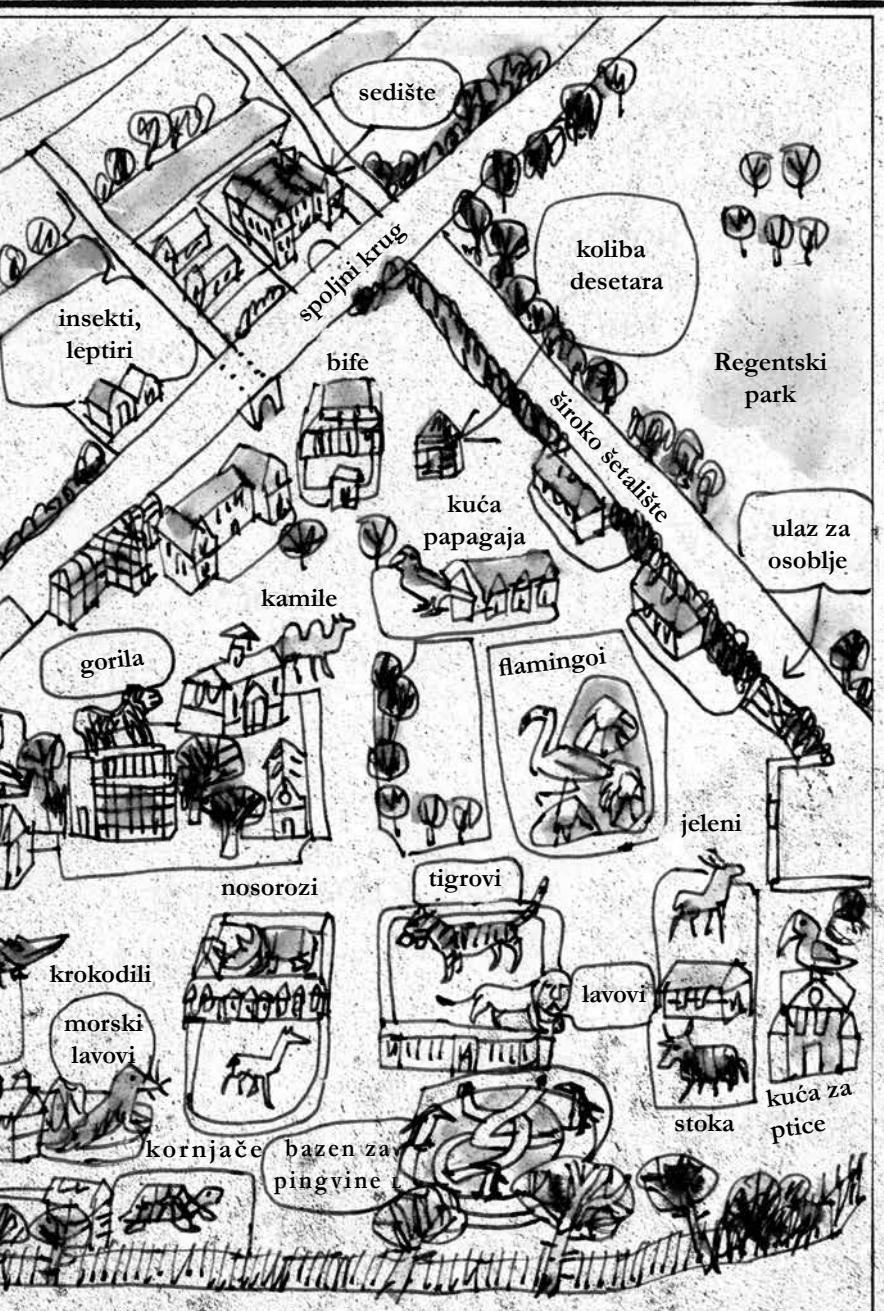
glavni ulaz

majmuni

mlki medvedi

akvarijum

SUPER TAJNO

Op:

PRVI DEO

VREME ZA SMELOST

GG

STROGO POVERLJIVO

KLIMAVO KLEMPAVO

Život.

Ljubav.

Smeh.

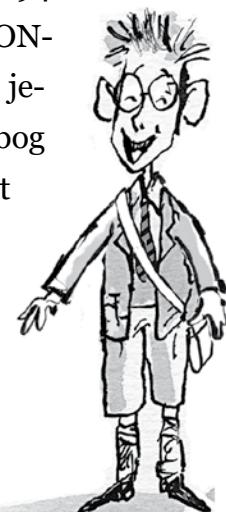
Svet je gurnut u rat nezamislivog užasa, tako da su ove tri stvari bile važnije nego ikada.

One su važne i za ovu priču.

Naša avantura počinje jednog hladnog, svežeg podneva u Londonu, u decembru 1940. godine. Da budemo precizniji, u LONDONSKOM ZOO-VRTU. Baš tamo, jedan dečak upravo je otkrio nešto. Zbog tog otkrića nasmejao se po prvi put za mnogo, mnogo vremena.

HA! HA! HA!

Taj dečak bio je jedanaestogodišnje siroče po imenu Erik. Bio je

Gorila gerila

nizak za svoje godine i imao je velike uši zbog kojih je imao osećaj da štrči. Nosio je naočare, ali jedno staklo bilo je napuklo, a nije imao novca da ga popravi.

Čim bi zvono odzvonilo za kraj časova, Erik bi otrčao do kapije škole, što brže, koliko su ga njegove tanke nožice nosile. Mrzeo je školu, gde su ga nemilosrdno zadirkivali zbog njegovih ušiju i dali mu nadimak Ušati.

Klimavo klempavo

Baka mu je strogo naredila da ide pravo kući. Ali nije mogao da odoli a da ne svrati prvo na jedno mesto. Izašao je iz škole i pojurio ulicama, izbegavajući planine ruševina. Olupine srušenih nacističkih aviona, izgoreli autobusi na sprat i izbombardovane zgrade nudili su mnoštvo mogućnosti za avanture, ali Erik nije mario za to.

O, ne. On je jurio da stigne na svoje omiljeno mesto na zemlji.

LONDONSKI ZOO-VRT.

Osim životinja, najbolja stvar u vezi s njim je to što je Erik mogao da uđe u njega BESPLATNO!

Gorila gerila

To je bilo moguće zato što je njegov ujak radio tamo kao čuvar. Ujka Smit bio je zapravo ujak njegove majke, ali Erik ga je oduvek zvao ujka Smit. Ponekad bi Erik čak i pomagao Smitu u poslu. To je voleo više od ičega. Njegov san bio je da i sam jednog dana postane čuvar zoo-vrta. Eriku su životinje oduvek izgledale mnogo bolje od ljudi. Za početak, nijedna ga nije zadirkivala zbog velikih ušiju. Neke od njih imale su takođe velike uši. Bez obzira na to, sve one bile su prelepe na svoj način.

Erik je obožavao da hrani životinje, da ih pere, a nije mu čak smetalo ni da im čisti kaveze. Poneki slonovski izmeti imali su čitavu tonu i njihovo uklanjanje bio je posao za dvojicu.

VODIČ ZA POČETNIKE
ŽIVOTINJSKI IZMET:

mrv

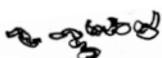
pirana

škorpija

pingvin

armadilo

zebra

tigar

gorila

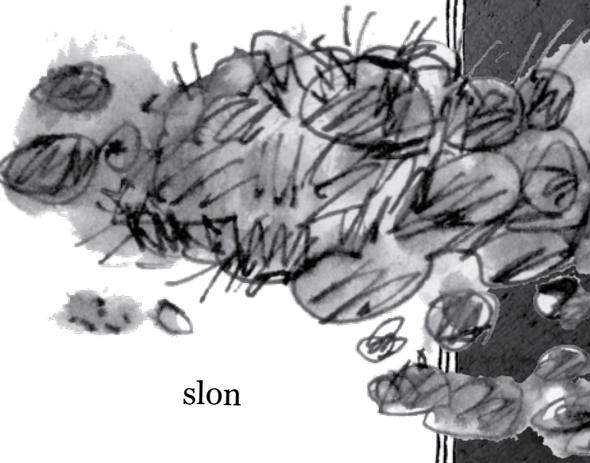
kamila

nosorog

slon

Smit bi prokrijumčario Erika kroz zadnji ulaz zoo-vrta. Tako nije morao da plaća šest penija za kartu, što je bilo malo bogatstvo za njega. Erik nije imao ni jedan jedini peni, a kamoli šest.

I tako, tačno u četiri sata svakog dana, Erik bi se pojavio na kapiji za osoblje. U akciji sličnoj vojnoj operaciji, on bi se sakrio i pokucao tri puta.

KUC! KUC! KUC!

Potom bi u u tišini sačekao dok ne bi čuo:

– Tuu-huu! – To je njegov deda-ujak imitirao zov sove, što je značilo da je ulaz slobodan. Sledeće što bi čuo bilo je kako Smit prilazi ulazu. On je imao metalne noge, na mestu pravih koje su raznete u Prvom svetskom ratu. Kad je hodao, čulo se kliktanje, zveketanje i čangrljanje.

KLIK! ZVEK! CANGR!

– Lozinka! – prošištao bi starac s druge strane kapije.

– **Klimavo klempavo!** – odgovorio bi dečak.

– Ha! Ha! – kikotao se Smit otvarajući kapiju.

– Ulazi!

Klimavo klempavo

Lozinka je bila različita za svaki dan. Dečak je svaki dan smislio novu lozinku kako bi zabavio svog de-da-ujaka.

Neke od omiljenih su mu bile:

– Hvala, ujka Smite.

– Kako je bilo danas u školi? – pitao ga je starac. Između njih postojala je snažna porodična sličnost. I Smit je bio nizak i imao je velike uši. Međutim, on je imao i krupne, guste obrve i još gušću bradu, tako da se tu porodična sličnost završavala. Zbog svojih tankih nogu, starac je bio nesiguran na stopalima, koja su takođe bila metalna. Smit je izgledao kao da će svakog trena da se prevrne.

– Mrzim je! – otpuhnuo je dečak.

Gorila gerila

- Ne znam zašto te i pitam!
- Deca me zezaju zbog ušiju.
- Meni twoje uši izgledaju savršeno normalno! – uzvratio je starac, rukama hvatajući svoje uši i mla-teći njima okolo kako bi zasmejaoo Eriku.

Ha! Ha!

- Ne dopusti da te siledžije pobeđe! Ono što imaš ovde se računa – rekao je Smit, hvatajući se za srce.
- Ti si **sjajan** dečak, nikad nemoj to da zaboraviš!
- Potrudiću se.
- Zar nemaš nikakve prijatelje u školi?
- Ne baš – žalosno je rekao Erik.
- Pa, znam da su ti sve životinje ovde prijatelji. One te vole isto koliko i ti njih.

Erik ga je zagrljio, stavljajući mu glavu na velik, okrugao stomak.

- Vau! - povikao je — Smit, mašući rukama kao da je pingvin koji pokušava da poleti.

Klimavo klempavo

– Izvini! Uvek zaboravim na te metalne noge...

– Ne brini. Moći ćeš da me prodaš u staro gvožđe kad umrem! – našalio se.

Erik se nasmešio. – Baš smešno!

Možda se oko nas dešava rat, ali moraš da nastaviš da se smešiš. I smeješ. Za šta se, u suprotnom, bori-mo?

– Nikad nisam o tome razmišljao o tome na taj na-čin – čudio se Erik. – Ali u pravu si, ujka Smite. Treba li ti neka pomoć danas?

– O! Ti si dobar dečak, ali završio sam sa svim či-šćenjem. Idi i uživaj!

– Hvala ti! Uvek uživam!

– Znam da će životinje biti srećne da te vide, po-sebno posle onog sinoć!

Odmah je znao na šta je mislio. Sinoć je bilo naj-gore bombardovanje Londona od strane nacističkih vazdušnih snaga (ili Luftvafe) još od početka rata.

Čim se alarm oglasio, probudio sam baku. Ona ne čuje najbolje.

Da, znam! Gluva je kao top.

Iako sam još bio u pidžami, a baka u spavaćici, otrčali smo do BLEKFRAJERS METROA. Prespavali smo noć na stanici sa stotinama drugih, baš ovde na

platformi.

- Kako je bilo? – pitao je starac. – Bučno, kladim se.
- I smrdljivo. Nije baš najlakša noć koju sam imao!
- Ne, ali barem ste i ti i baka bili na sigurnom.
- Gde si se ti sakrio?
- Ja? Nadzornik za uzbunjivanje od vazdušnih napada mi je naredio da jurim u sklonište, ali otrčao sam pravo ovamo. Morao sam da pazim na životinje. Da pokušam da ih umirim.
- Erik se stresao od pomisli na svu tu patnju. – Kako je prošlo?

Dao sam sve od sebe, ali bombe su samo padale.

BUUUM! BUUUM! BUUUM!

Bojim se da je tvojoj prijateljici to palo najteže. Ne može da podnese buku bombi. Poludela je od straha.

– Erik je progutao knedlu. – Bolje da idem odmah da je vidim.

– Uradi tako. Znam da je ti uvek raspoložiš onako kako niko drugi ne može!

Pomazio ga je po kosi. Erik je otrčao da potraži svoju prijateljicu.

Za Erika, **LONDONSKI ZOO-VRT** bila je zemlja čuda. Nikada u životu nije bio van Londona, ali ovde,

Klimavo klempavo
na svega nekoliko hektara, nalazila su se najčarobnija
stvorenja iz celog sveta.

Ali tu je bila i jedna životinja koju je Erik voleo više
nego ostale.

Ime gorile bilo je Gertruda.
Gorila Gertruda.

LONDON, GODINA 1940.

Dok bombe pljušte po gradu,
mali Erik sklapa neobično
prijateljstvo sa grandioznom
Gertrudom, gorilom od glave do pete.
Ali kad u zoološkom vrtu postane opasno,
Erik uskače u avanturu da izvuče Gertrudu...
I da spase stvar.

David Walliams

ILLUSTROVAO: TONI ROS

„Dal konačno ima vrednog naslednika.“
Telegraf

ISBN 978-86-80802-70-1

9 788680 802701